

Č. J.: VP/S 31/03 - 160

V Brně dne 14. dubna 2003

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 24.2.2003 na základě žádosti České republiky - Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 21.2.2003, č.j. 11734/03/4300/4000, o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory pro resortní program výzkumu a vývoje „TANDEM“ podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, ve spojení s § 18 odst.1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, rozhodl podle § 6 odst. 3 písm. b) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, takto:

Výjimka ze zákazu veřejné podpory, která bude poskytnuta v rámci Resortního programu výzkumu a vývoje - Programu výzkumu a vývoje „TANDEM“ Ministerstva průmyslu a obchodu, ve formě přímého poskytnutí finančních prostředků

s e p o v o l u j e

za těchto podmínek poskytování:

1. Veřejná podpora, poskytnutá v rámci Resortního programu výzkumu a vývoje - Programu výzkumu a vývoje „TANDEM“ (dále též „program podpory“), bude využita pouze na výzkum a vývoj stanovený v rámci tohoto programu a za podmínek v něm uvedených.
2. Míra veřejné podpory, tj. v procentech vyjádřený podíl výše účelové podpory na uznaných nákladech, v podobě přímého poskytnutí finančních prostředků bude činit v případě:
 - a) projektů základního výzkumu nejvýše 100 %
 - b) projektů průmyslového výzkumu nejvýše 50 %
 - c) projektů vývoje (předkonkurenční vývojové činnosti) nejvýše 25 %.

Výše uvedené míry veřejné podpory je možno u projektů průmyslového výzkumu a projektů předkonkurenční vývojové činnosti navýšit o míry stanovené v ustanovení § 2 odst. 5 nařízení vlády č. 461/2002 Sb. o účelové podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji.

Celkový podíl veřejné podpory na uznaných nákladech po navýšení nesmí u průmyslového výzkumu přesáhnout 75 % a u vývoje (předkonkurenční vývojové činnosti) nesmí přesáhnout výši 50 %.

Uznané náklady pro stanovení výše veřejné podpory budou stanoveny na základě ustanovení § 4 nařízení vlády č. 461/2002 Sb., o účelové podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji:

3. Výzkumné projekty, jejichž náklady vhodné na poskytnutí veřejné podpory budou vyšší než 25 mil. EUR a pro něž bude navržena veřejná podpora přesahující částku 5 mil. EUR, v přepočtu kurzem devizového trhu vyhlášeným Českou národní bankou platným ke dni poskytnutí veřejné podpory, musí být Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže oznámeny před poskytnutím této veřejné podpory.

4. Výše uvedené podmínky budou zapracovány do znění programu

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 24.2.2003 návrh na zahájení správního řízení formou žádosti o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory dle § 6 odst.1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění (dále jen „zákon o veřejné podpoře“), ve věci poskytnutí veřejné podpory v rámci Resortního programu výzkumu a vývoje - Programu výzkumu a vývoje „TANDEM“. Tuto žádost podalo Ministerstvo průmyslu a obchodu.

I. Podklady pro rozhodnutí

Při posuzování žádosti vycházel Úřad z následujících podkladů:

- formuláře žádosti o povolení výjimky podle § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře
- návrhu Programu výzkumu a vývoje „TANDEM“ Ministerstva průmyslu a obchodu (dále též „MPO“)
- dopisu MPO č.j. 14219/03/4300/4000 ze dne 11.3.2003, jímž se doplňují údaje potřebné pro posouzení žádosti ve správním řízení VP/S 31/03 - 160
- zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků (dále jen „zákon o podpoře výzkumu a vývoje“) a nařízení vlády č. 461/2002 Sb., o účelové podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji (dále jen „nařízení vlády o účelové podpoře“)

II. Vymezení základních pojmů

- 1) **Základním výzkumem** (vymezeném v ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) bodu 1 zákona o podpoře výzkumu a vývoje) se rozumí systematická tvůrčí práce rozšiřující poznání, včetně poznání člověka, kultury nebo společnosti, metodami umožňujícími potvrzení, doplnění či vyvrácení získaných poznatků, kde experimentální nebo teoretické práce jsou prováděné s cílem získat znalosti o základech či podstatě pozorovaných jevů, vysvětlení jejich příčin a možných dopadů při využití získaných poznatků, které nemají souvislost s průmyslovými nebo komerčními cíli. *Základní výzkum vymezuje Rámcem Společenství pro státní podporu výzkumu a vývoje ze dne 17. února 1996 (396Y0217(01) ve znění sdělení Komise pozměňující Rámcem Společenství pro státní podporu výzkumu a vývoje ze dne 13. února 1998 (398Y0213(01), (dále též „Rámcem společenství“) jako činnost zaměřenou na rozšíření vědeckých a technických poznatků, které nemají souvislost s průmyslovými nebo komerčními cíli.*

Za základní výzkum se pro potřeby tohoto rozhodnutí považuje **i aplikovaný výzkum** (vymezený v ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) bodu 2, větě první zákona o podpoře výzkumu a vývoje), za podmínky, že nenaplnuje požadavky stanovené pro průmyslový výzkum – tj., že výsledky výzkumu nejsou určeny pro využívání v podnikání.

- 2) **Průmyslovým výzkumem** (v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 písm. a) bodem 2, větou druhou zákona o podpoře výzkumu a vývoje) se rozumí ta část aplikovaného výzkumu, jehož výsledky se prostřednictvím vývoje využívají v nových výrobcích, technologiích a službách, které jsou určeny k podnikání. *Průmyslovým výzkumem se dle Přílohy č. 1 Rámce společenství rozumí plánovaný výzkum nebo kritické zkoumání zaměřené na získávání nových poznatků, tyto poznatky mohou být užitečné při vývoji nových výrobků, postupů nebo služeb nebo mohou přinášet značné zlepšení stávajících výrobků, postupů nebo služeb.*
- 3) **Vývojem (předkonkurenční vývojovou činností)** - (v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 písm. b) zákona o podpoře výzkumu a vývoje) se rozumí systematické tvůrčí využití poznatků výzkumu nebo jiných námětů k produkci nových nebo zlepšených materiálů, výrobků nebo zařízení anebo k zavedení nových či zlepšených technologií, systémů a služeb, včetně pořízení a ověření prototypů, poloprovozních nebo předváděcích zařízení. *Předkonkurenční vývojovou činností definuje Příloha č. 1 Rámce společenství jako formulaci výsledků průmyslového výzkumu do plánu, nástinu nebo nákresu pro nové, pozměněné nebo vylepšené výrobky, postupy nebo služby, jsou-li určeny k prodeji, včetně vytvoření základního prototypu, který nemůže být využit k obchodním účelům. Tato vývojová činnost může mimo jiné zahrnovat formulaci pojmů a nákres ostatních výrobků, postupů nebo služeb jakož i základní předváděcí nebo zkušební projekty za podmínky, že tyto projekty nemohou být změněny nebo využity k průmyslovému použití nebo obchodnímu využití. Nezahrnuje běžné nebo pravidelné změny prováděné na výrobcích, výrobních linkách, výrobních postupech, existujících službách a dalších operacích ve vývoji, a to i v případě, že tyto změny mohou představovat zlepšení.*

III. Údaje získané z žádosti o povolení výjimky

1. poskytovatelem veřejné podpory je MPO
2. orgánem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je MPO
3. kontaktní osobou je Ing. Milan Aschenbrener, ředitel odboru
4. název veřejné podpory je: Resortní program výzkumu a vývoje - Program výzkumu a vývoje „TANDEM“
5. právním základem je zákon o podpoře výzkumu a vývoje a nařízení vlády o účelové podpoře
6. jedná se o nový program podpory výzkumu a vývoje
7. jedná se o horizontální program podpory výzkumu a vývoje
8. míra podpory bude závislá na charakteru jednotlivých k podpoře přijatých projektů, o její výši rozhodne Rada programu v souladu s platným právním řádem
9. jedinými kritérii jsou platné právní předpisy pro oblast poskytování veřejné podpory výzkumu a vývoje
10. veřejná podpora bude poskytnuta formou přímého poskytnutí finančních prostředků, dotace, přiznané v souladu se zákonem o podpoře výzkumu a vývoje a nařízením vlády o účelové podpoře

11. předpokládaná návratnost spočívá v naplnění cílů Resortního programu výzkumu a vývoje a je zajištěna smlouvou. Záruky jsou dány celým procesem zákonného výběru projektů k veřejné podpoře a výběrem konkrétního příjemce veřejné podpory
12. kombinovaná podpora není v rámci programu poskytována
13. program podpory bude poskytován po dobu 7 let (od roku 2004 do roku 2010). Vyhlášení programu podpory se předpokládá od roku 2003 (pro rok 2004) do roku 2008 (max. dvouleté programy), jeho ukončení v roce 2010
14. náklady spojené s poskytnutím podpory se předpokládají v následující výši (údaje jsou uvedeny v mil. Kč):

Rok	Předpokládané výdaje na realizaci programu podpory
2004	300
2005	400
2006	400
2007	400
2008	400
2009	400
2010	200
Celkem	2500

Rozpočet pro financování programu podpory bude přijímán každoročně. Jeho výše bude odvislá od řízení jako celku a od výše finančních prostředků určených ve státním rozpočtu na podporu výzkumu a vývoje.

15. podle kritérií výběru projektů do tohoto programu nesmí realizace projektu ovlivnit trh
16. počet příjemců podpory, kteří každoročně vstoupí do programu, se bude pohybovat v řádu desítek příjemců (51 – 100). Při předpokladu, že podpora projektů v tomto programu bude trvat průměrně 4 roky, může ji obdržet několik stovek příjemců (101 – 500)
17. způsob kontroly i vyhodnocování splnění cílů stanovuje zákon o podpoře výzkumu a vývoje a nařízení vlády o účelové podpoře

IV. *Vymezení účastníka řízení*

Jediným účastníkem řízení o povolení výjimky je, v souladu s ustanovením § 3 písm. c) ve spojení s ustanovením § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, Ministerstvo průmyslu a obchodu..

V. *Druh a forma veřejné podpory*

Na základě Programu podpory je poskytována veřejná podpora formou přímého poskytnutí finančních prostředků - dotace.

VI. *Charakteristika programu podpory*

Program podpory je zaměřen na podporu projektů orientovaného výzkumu, tj. projektů základního výzkumu orientovaného od oblastí technických věd, jehož výsledky budou transferovány a využity v rámci navazujícího průmyslového výzkumu v nových výrobcích, technologiích a službách. Předpokládá se, že výstupy programu budou konkrétní teoretické, ale pro průmyslovou praxi nadějně výsledky, jejichž realizovatelnost bude ověřena, či potvrzena, nejvýše laboratorním experimentem. Řešení těchto projektů bude realizované účelovými seskupeními – tj. projektovými týmy složenými z pracovníků průmyslových

organizací a pracovníků výzkumných pracovišť (akademických, vysokoškolských a dalších) se sídlem v ČR.

V rámci programu budou podporovány projekty zaměřené na výzkum vedoucí ke vzniku nových materiálů a materiálů dosud neznámých vlastností, nových technologií, systémů a služeb, které budou vykazovat nejvyšší stupeň novosti, nejlépe naplňovat kritéria tohoto programu, přinášet zvýšení užitných parametrů a u nichž lze předpokládat dokončení řešení do čtyř let od zahájení podpory ze státního rozpočtu.

Cílem programu je zlepšení spolupráce průmyslových organizací a výzkumných pracovišť (akademických, vysokoškolských a dalších), teoretická a technologická podpora malých a středních podniků, zlepšení konkurenceschopnosti budoucích produktů a technologií a podstatné zlepšení transferu výsledků základního výzkumu směrem k průmyslovým aplikacím a následně ke zmenšení rozdílu mezi hospodářskou úrovní České republiky a států Evropské unie.

VII. *Charakteristika příjemců veřejné podpory*

Příjemci podpory poskytované v rámci programu podpory mohou být pouze účelová seskupení (konsorcia), sestavená z pracovníků průmyslových organizací a z pracovníků akademických, vysokoškolských a dalších výzkumných pracovišť. Příjemcem podpory může být pouze subjekt zřízený podle zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, se sídlem v České republice.

VIII. *Právní analýza*

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že tento zákon upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (Sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, dále jen „Evropská dohoda“). Čl. 64 odst. 1 bod (iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek. Čl. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č.1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími (dále též „ES“) a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé ze dne 24.6.1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o veřejné podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bod (iii) a odst. 2, podle čl. 64 odst. 3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropským společenstvím a jejími členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO (dále jen "Prováděcí pravidla"). Čl. 2 Prováděcích pravidel stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o veřejné podpoře a programů veřejných podpor s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kritérií vyplývajících z uplatnění pravidel čl. 92 Smlouvy o založení Evropských společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora ES a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle čl. 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. V § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána. V § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že zákaz veřejné podpory podle odst. 1 platí pokud tento zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad nepovolil výjimku.

Při posuzování slučitelnosti výše uvedené veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody je nutno postupovat v souladu s následujícím předpisem ES :

Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu a vývoje ze dne 17. února 1996 (396Y0217(01)) ve znění sdělení Komise pozměňující Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu a vývoje ze dne 13. února 1998 (398Y0213(01)).

Příloha 1 Rámce společenství definuje jednotlivá stadia výzkumu a vývoje :

- základní výzkum znamená činnost zaměřenou na rozšíření vědeckých a technických poznatků, které nemají souvislost s průmyslovými nebo komerčními cíli
- průmyslový výzkum představuje plánovaný výzkum v rámci předmětu činnosti firmy zaměřený na získání nových poznatků, které mohou být prospěšné při vývoji nových produktů, procesů nebo služeb nebo mohou vést k výraznému vylepšení existujících produktů, procesů nebo služeb
- předkonkurenční vývojovou činností se rozumí využívání výsledků firemního výzkumu při tvorbě plánu, designu pro nový, upravený nebo vylepšený produkt, proces nebo službu bez ohledu na to, zda mají být prodávány nebo používány, včetně tvorby počátečního prototypu, který by nemohl být využíván pro komerční účely, dále se jedná o koncepční tvorbu a design jiných výrobků, procesů nebo služeb, včetně prvotních projektů na jejich předvedení nebo pilotní projekty za předpokladu, že tyto projekty nemohou být předvedeny nebo použity pro komerční účely.

Čl. 5.2. Rámce společenství připouští pro základní výzkum možnost poskytnutí veřejné podpory

až do výše 100 % celkové hodnoty nákladů vhodných na poskytnutí podpory.

Čl. 5.3. Rámce společenství stanovuje, že pro průmyslový výzkum nesmí míra veřejné podpory obecně překročit 50 % celkové hodnoty nákladů vhodných na poskytnutí podpory.

Čl. 5.5. Rámce společenství stanovuje pro předkonkurenční vývojovou činnost maximální obecně přípustnou míru veřejné podpory 25 %.

Čl. 5.10.1. Rámce společenství umožňuje výše stanovené míry veřejné podpory navýšit o dalších 10 %, pokud příjemci podpory jsou „malé a střední podniky“.

Čl. 5.10.3. a 5.10.4. Rámce společenství definují možnosti navýšení míry veřejné podpory v souvislosti s účastí v rámcových programech Evropského společenství či v souvislosti s přeshraniční spoluprací. Maximální možné zvýšení míry veřejné podpory – na 75 % pro průmyslový výzkum a na 50 % pro předkonkurenční vývojovou činnost stanovuje bod 5.

10.6. Rámce společenství. Úřad proto stanovil příslušnou podmínku ve výroku rozhodnutí.

Vzhledem k tomu, že

- se jedná o výhodu poskytovanou Ministerstvem průmyslu a obchodu, které je poskytovatelem veřejné podpory v souladu s § 3 písm. c) zákona o veřejné podpoře,
- veřejná podpora může zvýhodnit určité podnikání, neboť poskytnutí podpory umožní příjemci snížit náklady, čímž mu vznikne výhoda oproti jiným soutěžitelům, kterým podpora nebyla poskytnuta,
- hrozí narušení hospodářské soutěže, zejména získáním konkurenční výhody selektivním využitím výsledků výzkumu a vývoje v podnikání a prostřednictvím snižování nákladů příjemců podpory, které by jinak museli nést sami,
- může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie, neboť cílem programu podpory je zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky České republiky,

jedná se o veřejnou podporu splňující znaky uvedené v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, která je obecně zakázána, pokud zákon o veřejné podpoře nestanoví jinak nebo Úřad nepovolí výjimku.

IX. *Posouzení slučitelnosti programu podpory*

Program podpory byl s ohledem na poskytované formy podpory posouzen jako program, jenž je v souladu s příslušnými předpisy ES a závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody, při splnění podmínek stanovených v tomto rozhodnutí.

Ze všech shora uvedených důvodů bylo možno žádosti o povolení výjimky vyhovět, povolení však bylo nutno podmínit tak, aby byl zajištěn soulad s výše uvedenými předpisy.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí v souladu s § 6 odst. 5 zákona o veřejné podpoře nelze podat rozklad.

Ing. Josef Bednář
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Obdrží:

Ministerstvo průmyslu a obchodu
Na Františku 32
110 15 Praha 1